

*Коломоєць Андрій, студент 1 курсу,
спеціальність «Харчові технології»
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного (м. Мелітополь)
Науковий керівник: Нестеренко О.М.
кандидат юридичних наук*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ ТА ЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЕРЖАВНИХ УПРАВЛІНЦІВ

Актуальність теми дослідження. В умовах глобальної інтенсифікації соціальної мобільності, сучасне суспільство в Україні характеризується різницею потенціалів, дефіцитом ресурсів, нерівномірним рівнем життя в міських та сільських місцевостях. Особливу увагу привертає така категорія населення, як молодь, адже від соціальної мобільності молоді залежатиме майбутнє держави, її розвиток, економічна та політична ситуація, рівень життя населення не лише за сучасних умов розвитку, але й у майбутньому. Проте за активної участі населення України в процесах мобільності зростає необхідність ефективного державного регулювання в зазначеній сфері, яке є передумовою використання позитивного потенціалу міграції з метою розвитку, мінімізації негативних наслідків, забезпечення прав і свобод молоді та усього населення в цілому.

Дослідження соціальної мобільності населення вимагає від науковців постійних досліджень та якісно нових підходів до розуміння сутності державної політики в сфері соціальної мобільності молоді.

Метою публікації є комплексне дослідження нормативно-правової бази механізмів державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді на загальнодержавному рівні.

Результати наукової розвідки. Основними механізмами регулювання соціальної мобільності молоді є:

а) інституційні, що включають у себе політико-правові механізми, які реалізуються головним чином через державну молодіжну політику, діяльність освітніх та соціально-адаптаційних інститутів (служба зайнятості населення та ін.);

б) організаційні, які передбачають вплив на процеси соціальної мобільності молоді з боку підприємств, установ, громадських організацій;

в) особистісні, що включають у себе сукупність психофізіологічних, морально-вольових, інтелектуальних, комунікативних та інших характеристик особистості молодої людини, які допомагають досягти успіху в житті або сприяють низхідній соціальній мобільності.

Отже, соціальна мобільність молоді в Україні зумовлена рядом причин, серед яких:

— кризові явища в економіці, різкі валютні коливання змушують молодь до соціальної мобільності та пошуку кращого рівня життя;

— невідповідність здобутого рівня освіти молоді потребам державного замовлення у кадрах і, як наслідок — масове безробіття;

— рух у висхідному напрямку значно нижче, за рух у спадному напрямі, що свідчить про зубожіння населення;

— самозайнятість є фактором, що спричинює соціальну мобільність без професійної перекваліфікації, проте вона не завжди є ефективною;

— різні категорії населення України обирають стратегії виживання, в той час як молодь прагне до успіху в пошуках кращого життя.

На сьогодні в цілому є сформовані та зрозумілі механізми державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді, хоча вони потребують постійних оновлень для стабілізації економічної ситуації в

державі загалом. Соціальна мобільність молоді — це перехід індивіда з однієї соціальної позиції в іншу зі зміною соціального статусу із певним соціальним механізмом, або під дією рушійних сил. Базовими умовами, що необхідні для оптимального впливу на процес соціальної мобільності молоді виступають політична і економічна стабільність у країні, саме тому повинно бути здійснене ефективне регулювання усіх сфер діяльності молоді, створення балансу між рівними видами мобільності молоді, вдосконалення технологій дослідження соціальної мобільності із врахуванням особливостей умов життя, рівня освіти, потреб молоді.

Правове виховання мультикультурного суспільства, яке існує в умовах соціальної мобільності, полягає у формуванні чітких концептуальних орієнтирів, які стали би основою життєдіяльності як для «нових» громадян, так і для «корінних» жителів тієї чи іншої країни. Одним із таких пріоритетів у правовому вихованні в нинішніх умовах, на наш погляд, є підвищення рівня правової та етичної культури державних управлінців.

Проблематика правового виховання набуває пріоритетного значення в сучасних умовах, коли відбуваються відчутні зміни у всіх сферах (політика, економіка, культура, ідеологія) та на всіх рівнях (національний, регіональний, всесвітній) соціального буття. Складні, часом суперечливі процеси розширення та поглиблення регламентації суспільних відносин, універсалізації та децентралізації правового регулювання потребують належного відображення у свідомості суб'єктів права, які не завжди встигають своєчасно реагувати на зміни правової реальності. І мова йде не лише про осмислення нової правової інформації, набагато складнішим є процес сприйняття новітніх цінностей, пристосування до змін світоглядного характеру.

Правова культура займає важливе місце в процесі створення та функціонування правової держави. Рівнем правової культури обумовлюються процеси демократизації, становлення громадянського суспільства та правової держави, заснованих на принципах гуманності та

соціальної справедливості, де вищою цінністю є права і свободи людини. Отже, виявлення ознак високої правової культури є не лише показником високої громадської активності, а й свідченням якісно нового рівня правосвідомості громадян країни.

Оскільки рівень правової культури на різних етапах розвитку суспільства є різним, можна стверджувати, що розвиток правової культури є процесом перманентним, коли кожне наступне покоління намагається його вдосконалити. При цьому суттєвою є ознака, згідно з якою процес вдосконалення має розпочинатись лише після відповідного засвоєння вже накопичених правових знань.

Значний вплив на правову культуру особистості, суспільства загалом спричиняє рівень розвитку права як науки і відповідної практики, процесів, що пов'язані з функціонуванням правової освіти, професійної діяльності законодавців. Важливою складовою є вивчення та аналіз правового історичного досвіду шляхом, зокрема, збереження та перевидання історичних пам'яток права, його популяризації. Адже саме завдяки історичним традиціям, починаючи з часів трипільської культури, періоду князівства Аскольда наша держава має глибоке державотворче культурно-правове коріння.

Висновки. Правове виховання, разом з етичним, патріотичним, економічним та іншими видами соціального виховання, створює цілісну систему впливу на людську свідомість, що забезпечує єдність суспільства, належну комунікацію та взаєморозуміння, зв'язок поколінь, попередження негативних соціальних явищ. Його дієвість залежить від урахування стану індивідуальної і колективної правосвідомості і правової культури, сучасних тенденцій розвитку соціуму, використання належних виховних засобів. Все це дозволяє розглядати правове виховання як постійний історично і соціально обумовлений вплив на суб'єктів, що охоплює як початкове формування правосвідомості, так і її подальше корегування та забезпечує належний рівень юридичних знань і оцінок, перетворення пануючих у

суспільстві правових ідей, принципів, цінностей в особисті позитивно-правові переконання і мотиви правомірної поведінки.

Використані джерела та література:

1. Волков О. Г., Землянський А. М., Олексенко Р. І., Рябенко Є. М. Філософія: навчальний посібник-практикум. МДПУ імені Богдана Хмельницького. – Мелітополь, 2017.
2. Горбова Н.А. Культурно-антропологічний підхід у етнопедагогічних дослідженнях і практичних перетвореннях освіти. / Н. А. Горбова / Науковий вісник МДПУ ім. Б. Хмельницького. №9. И. 2. Стор. 283-291.
3. Горбова Н.А. Правова культура та культура прав людини: співвідношення понять та шляхи імплементації/ Горбова Н.А.// Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання, №1, 2017 р. – с. 16-18.
4. Нестеренко О. М. Актуальні проблеми та цілі правового виховання молоді. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2015. Вип. 35, ч. 2, Т. 1. С. 53-55.
5. Нестеренко О.М. Підвищення рівня правової та етичної культури державних управлінців як один із основних пріоритетів правового виховання в умовах соціальної мобільності /Нестеренко О.М.// Загальноукраїнський науково-практичний господарсько-правовий журнал «Підприємництво, господарство і право» Розділ «Юридичні науки» № 6, м. Київ, 2019 р.- с. 230- 234.
6. Олексенко Р. Экономико – правовой механизм реализации новой модели современной культурной политики Украины / Р. Олексенко, Л. Афанасьєва // Международная научно-практическая заочная конференция «Актуальные проблемы экономики, менеджмента и маркетинга в современных условиях» 23 января 2019 г. -2019. - С.421-425.